

Indhold

Analyse af budgetmodel til specialundervisning	2
1. Indledning	2
2. Beskrivelse af området	3
Økonomisk incitamentsstruktur internt i Børn og Unge	3
Udvikling af segregeringsgrad på landsplan og i Aarhus Kommune	6
3. Mulige budgetmodeller	7
Nuværende model	7
Parametre i modellerne	8
Model 1	9
Model 2	10
Følsomhedsanalyse	11
4. Finansiering	13
5. Erfaringer fra andre 6-by kommuner	13
6. Forenklinger	13

03. juni 2025

Side 1 af 13

Borgmesterens Afdeling

Økonomi og Digitalisering
Aarhus Kommune

Budget og Planlægning

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Sag: EMN-2024-034698

Dokumentnummer:
14615677

Sagsbehandler:

Eva Bagge Bodorf

Lars Hennelund

Camilla Vestergaard

03. juni 2025
Side 2 af 13

Analyse af budgetmodel til specialundervisning

1. Indledning

Baggrund

Langt de fleste børn i skolerne i Aarhus Kommune trives og klarer sig godt fagligt. Samtidig er der en stigende andel af børn med behov for specialundervisning, hvilket medfører strukturelle økonomiske udfordringer på skoleområdet. Denne tendens ses ikke kun i Aarhus, men også på tværs af landets kommuner, hvor segregeringsgraden stiger.

Den stigende segregeringsgrad udfordrer skolernes økonomi i Aarhus. På baggrund af dette har forligsparterne bag budget 2025 den 20. september 2024 anmodet *Børn og Unge om, i samarbejde med Borgmesterens afdeling, at analysere forskellige budgetmodeller, der i et vist omfang tager højde for den samfundsmæssige tendens, som landsplansudviklingen i segregeringsgraden udtrykker, herunder de økonomiske konsekvenser samt mulige finansieringskilder hertil. Analysen afrapporteres i forbindelse med Magistratens budgetforslag 2026.*

Formål

Formålet med analysen er at udarbejde et beslutningsgrundlag til forhandlingerne om budget 2026. Analysen skal bidrage med en belysning af forskellige mulige versioner af en budgetmodel til specialundervisning. Analysen beskriver de forskellige versioner i forhold til, hvordan de kompenserer for udviklingen i segregeringsgraden på landsplan og hvilke økonomiske konsekvenser de har.

Proces, metode og data

Analysen er udarbejdet i løbet af foråret 2025. De data der er brugt i analysen er:

- Børn og Unges Budget 2025 samt budgetmodellen for 2026.
- Uddannelsesstatistikken, Børne- og undervisningsministeriet
- Analyse af folkeskolernes økonomi fra 2024

Analysen sammenkobler data og indsigter fra Analysen af folkeskolernes økonomi fra 2024 med udviklingen i segregeringsgraden på landsplan samt budgettet på skoleområdet i Aarhus Kommune, til at opnå et indblik i mulige budgetmodeller til specialundervisning samt deres økonomiske konsekvenser.

I denne analyse anvendes begrebet 'segregeringsgrad' som en samlet betegnelse for elever visiteret til vidtgående specialundervisning og inkluderer dermed både elever, som modtager specialundervisning i normalklasser og elever i segregerede tilbud.

Uddannelsesstatistikken "Statistik om elevtal" fra Børne- og Undervisningsministeriets er baseret på elevdata fra Danmarks Statistik. Dataene omfatter elever i 0.-9. klasse i skoleårene 2018/2019 til 2023/2024 og inkluderer både elever i normalklasser og elever, der modtager specialundervisning – enten i segregerede tilbud eller i mellemformer som f.eks. Plus- og Nest-klasser. Segregeringsgraden er beregnet som andelen af elever i specialundervisning i forhold til det samlede elevtal. Alle afdelingstyper med registrerede elever i de relevante år er inkluderet i analysen.

03. juni 2025
Side 3 af 13

De endelige data indsendes normalt til Danmarks Statistik ved skoleårets afslutning og offentliggøres typisk i perioden juni til september. Budgetmodellerne udarbejdes i januar året før det pågældende budgetår og baseres på den nyeste tilgængelige statistik. Dette betyder, at når budgetmodellen for 2027 udarbejdes i januar 2026, vil den nyeste elevstatistik være fra 30. september 2024, som offentliggøres i perioden juni-september 2025. Væksten i segregeringsgraden beregnes ved at sammenligne tallene fra 30. september 2024 med tallene fra 30. september 2023. Denne sammenligning danner grundlaget for beregningen af budgetmodellen for 2027. Budgetmodellen efterreguleres med de faktiske befolkningstal.

For yderligere information om datagrundlaget henvises til det statistiske baggrundsnotat (Bilag 1).

2. Beskrivelse af området

Økonomisk incitamentsstruktur internt i Børn og Unge

Aarhus Kommune var blandt de første kommuner til at indføre en model for økonomistyringen på skoleområdet, hvor distriktsskolerne skal betale en såkaldt eksklusionstakst for elever fra deres distrikt, der modtager undervisning i specialklasser. Denne model bidrog væsentligt til den gunstige økonomiske udvikling på skoleområdet, som Aarhus Kommune oplevede i en årrække efter dannelsen af Børn og Unge.

Området for specialundervisning deles i fire typer af hovedtilbud:

- Støttecenter
- Specialklasser
- Mellemformer
- Specialskoler

Ovenstående liste er sorteret efter den omkostning, som tilbuddene har rent økonomisk. Den billigste form for indsats er tilbud i regi af støttecenter. Denne finansieres af distriktsskolen, sker på samme og finansieres af skolens budget til støttecenter.

Har eleven mere komplekse problemer, kan distriktsskolen i samarbejde med Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) visitere til en

specialklasseplads eller en plads som visiteret elev i en Plusklasse eller en Nest-klasse. Visiteres eleven til en specialklasse, betaler skolen en takst, der cirka svarer til merudgiften ved en specialklasse.

03. juni 2025
Side 4 af 13

Visiteres eleven til en Plusklasse eller en Nest-klasse betales samme takst som ved en specialklasse.

Endelig kan en elev også blive visiteret til en specialskole. Her betaler Børn og Unge centralt for udgifterne til specialskolepladsen, så der er ikke en udgift for distriktsskolen. Der er også andre tilbud, men de ovenfor beskrevne er de fire hovedtyper.

Logikken i dette system er, at skolen "betaler" for specialklassepladserne og dermed har et økonomisk incitament til at forebygge via indsatser på skolen, indtil denne indsats bliver så dyr, at det er billigere for skolen at indstille til en specialklasseplads. Der er selvsagt mange andre hensyn end de rene økonomiske hensyn, men det er også vigtigt at holde sig de økonomiske incitamenter for øje.

Når en specialskoleplads modsat ikke medfører en eksklusionstakst for distriktsskolen, skyldes det, at disse pladser er ret dyre, og at elever, der visiteres til disse tilbud, sandsynligvis ikke ville kunne håndteres i almenklasserne.

Efter indførelsen af klassebaseret tildelingsmodel og det centrale tilskud til Plus- og Nest-klasser står incitamenterne for distriktsskolerne ikke lige så entydige, som de gjorde tidligere. Borgmesterens Afdeling vurderer dog, at grundfilosofien i incitamentsstrukturen er intakt – om end det ikke kan afvises, at en del af de stigende udgifter på området kan henføres til den lidt svagere økonomiske incitamentsstruktur, der er indført over de seneste 5 år. Der er ikke umiddelbart noget, der tyder på at den ændrede incitamentsstruktur har medført flere segregerede elever. Man bør dog være varsom med yderligere udhuling af incitamentsstrukturen.

Visitation til specialklasse, mellemform og specialskole

For skolestartere - det vil sige børn, der året efter skal begynde i 0. klasse – er det dagtilbuddene, der vurderer, om børnene ikke vurderes at kunne begynde i en almenklasse. Der udarbejdes et vurderingsmateriale med blandt andet en PPV (Pædagogisk psykologisk vurdering - se nedenfor). Det er distriktsskolelederen, der indstiller et barn til eventuel specialklasse/-skole. Det er i sidste ende PPR, der visiterer børnene til en eventuel specialklasse-/skole.

Når et barn i en almenklasse er i udfordringer, starter en proces på barnets skole med at afprøve, hvilke tiltag der kan igangsættes for at tilgodese barnets særlige behov inden for rammerne af den almindelige undervisning. I

03. juni 2025
Side 5 af 13

den forbindelse kan der være en konsultativ indsats fra PPR, og et barn vil typisk blive drøftet på et specialcentermøde med deltagelse af skolen og PPR. Med Brede Børnefællesskaber vil der være en praksisnær indsats på fællesskabsniveau omkring læringsmiljøet, inden en indsats på individniveau iværksættes. Næste skridt er, at skolen sender en indstilling til en pædagogisk-psykologisk vurdering (PPV), som gennemføres af PPR. PPV'en har til formål at belyse elevens kompetencer med henblik på at yde skolen samt eleven og forældrene rådgivning om tilrettelæggelsen af og indholdet i en undervisning, der kan tilgodese elevens særlige behov og forudsætninger. Skolelederen tager stilling til indsatser til barnet ud fra de specialpædagogiske behov, som er beskrevet i PPV'en.

Skolen indstiller barnet til et specialundervisningstilbud uden for skolen efter dialog med forældrene, når skolen ikke længere kan imødekomme barnets undervisningsbehov. PPR afgør, om et barn skal have et specialundervisningstilbud uden for skolen. Afgørelsen kan påklages til Klagenævnet for Specialundervisning. Herefter forberedes en opstart i specialundervisningstilbuddet af PPR i samarbejde med den skole, som er værtsskole for specialklasse.

Det er også i PPR, der på baggrund af et vurderingsmateriale afgør, om elever skal flyttes fra fx specialklasse til en specialskole.

Incitamenter og risiko for visitationsbaseret budgetmodel

Hvis der indføres en budgetmodel, hvor Børn og Unge budgetter reguleres efter udviklingen på landsplan, kunne man forstille sig, at der kunne opstå incitamentsproblemer (også benævnt en visitationsbaseret budgetmodel).

Dette er dog ikke en reel risiko. En skoleleder vil i visitationsøjeblikket ikke kunne påvirke landsplanudviklingen følbart. Ej heller vil Børn og Unge centralt kunne påvirke landsplanudviklingen med mere end Aarhus Kommunes andel på 6%, og der vil derfor ikke være incitamentsproblemer ved at indføre en budgetmodel, der regulerer for udviklingen på landsplan.

Omvendt kan man forestille sig, at indførelsen af mere realistiske budgetter på området vil kunne bidrage til at budgetterne i højere grad fungerer som styringsredskab for den faktiske udvikling. Hvis budgetter afviger markant fra de faktiske udgifter på et område, opstår en risiko for, at budgetterne mister deres styringskraft, og de decentrale aktører begynder at lægge mindre vægt på budgetterne i den løbende forvaltning. Det kan ikke udelukkes, at de store forskelle på faktiske udgifter og budgetterne, der ses på området i Aarhus Kommune, i sig selv har en udgiftsdrivende effekt, fordi budgetterne ikke længere ses som reelle pejlemærker for en realistisk drift af området. Man bør derfor overveje at bringe større overensstemmelse mellem budgetter og faktisk skoledrift – hvad enten dette sker via omprioriteringer indenfor skoleområdet eller ved tilførsel af midler til området.

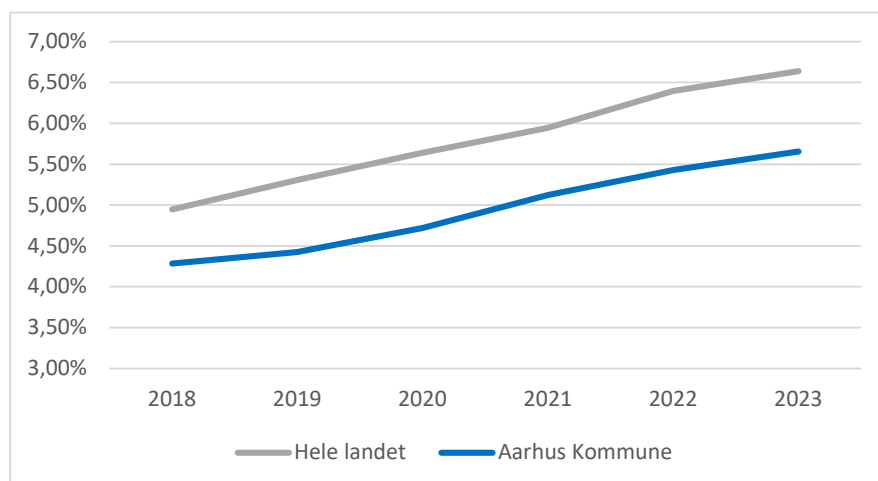
03. juni 2025
Side 6 af 13

Udvikling af segregeringsgrad på landsplan og i Aarhus Kommune

Aarhus Kommune har i de seneste år oplevet en næsten konstant udvikling i antallet af elever i de almindelige klasser, mens antallet af børn i specialundervisning (specialklasser, specialskoler og mellemformer) er vokset hurtigere end den samlede vækst i børnetallet. Segregeringsgraden, som er andelen af børn, der modtager specialundervisning i forhold til det samlede elevtal, har derfor været stigende over en længere periode. De nyeste data viser, at segregeringsgraden fra 2013 til 2023 er steget fra 4,1 procent til 5,6 procent. Denne udvikling over de seneste ti år illustrerer tendensen med en stigende andel af børn, der modtager specialundervisning i enten segregeret specialundervisningstilbud eller mellemformer (specialundervisning i normalklasser).

Figur 1 viser udviklingen i segregeringsgraden i Aarhus Kommune og udviklingen på landsplan. Figuren viser, at selvom segregeringsgraden er steget både i Aarhus og på landsplan, ligger niveauet i Aarhus fortsat under niveauet på landsplan. Forskellen mellem de to niveauer er imidlertid steget over årene. I 2018 lå niveauet i Aarhus 0,67 procentpoint under niveauet på landsplan, hvor det i 2023 lå 0,99 procentpoint under.

Figur 1: Udvikling i segregeringsgraden (i forhold til det samlede elevtal) på Landsplan og i Aarhus Kommune, skoleåret 2018-2023.

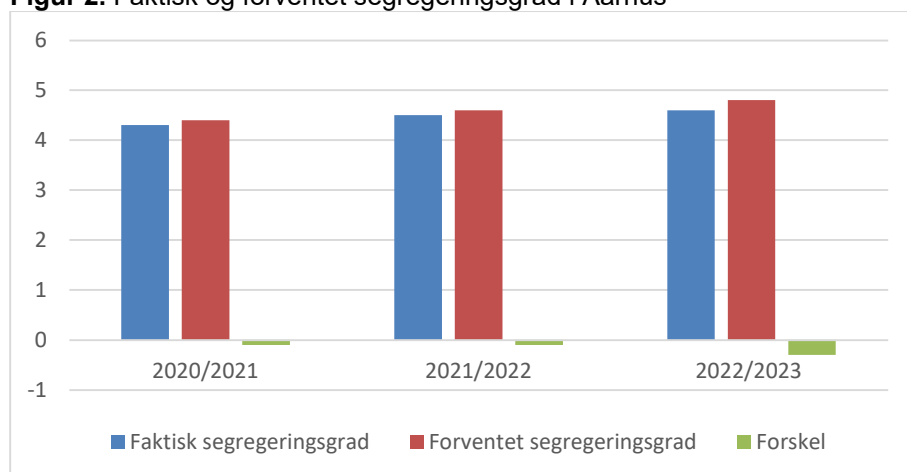
Anmærkning: Segregeringsgraden angiver antallet af elever, som modtager specialundervisning i et segregeret tilbud eller specialundervisning i normalklasser i forhold til det samlede elevtal. Segregeret specialundervisning omfatter f.eks. specialklasse/specialskole/dagbehandlingstilbud. Specialundervisning i normalklasser omfatter mellemformer såsom Nest-og Plusklasser. Data er med elever i alle afdelingstyper. Nøgletallet dækker over elever i 0.-9. klasse.
Kilde: Egne beregninger og nøgletal fra Børne og Undervisningsministeriets uddannelsesstatistik.

Det er forventeligt, at segregeringsgraden i Aarhus ligger under niveauet på landsplan, da de sociale og økonomiske rammevilkår har betydning for, hvor mange der forventes at blive visiteret til specialundervisning. I figur 2 fremgår den faktiske segregeringsgrad sammenlignet med den forventede segregeringsgrad ud fra en landsgennemsnitlig henvisningspraksis. Det fremgår, at Aarhus Kommune har en lidt lavere faktisk segregeringsgrad end man kunne forvente. Den faktiske segregeringsgrad er i de tre år gennemsnitligt 0,17 procentpoint lavere end den forventede segregeringsgrad.

03. juni 2025
Side 7 af 13

Figur 2. Faktisk og forventet segregeringsgrad i Aarhus

Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkingenhed: Andel elever i segregeret specialundervisning

Anmærkning: Der er anvendt en anden opgørelsesmetode for segregeringsgraden end i resten af analysen, hvorfor de absolutte tal ikke kan sammenlignes med de øvrige tal i analysen.

3. Mulige budgetmodeller

Nuværende model

Den nuværende budgetmodel på specialundervisningsområdet er bygget op omkring et grundbeløb pr. specialundervisningselev svarende til enhedsbeløbet for normalundervisningsbudgetmodellen og herudover et specialundervisningstillæg pr. barn. Der bevilges et beløb per folkeskoleelev, der dækker støttecenter, specialklasser, mellemformer og specialskoler. For fri- og privatskoler er beløbet mindre, da det ikke indeholder midler til støttecenterdrift.

Tabel 1. Demografiafhængigt budget for specialundervisning i budgetmodel 2026

1000 kr., 2026 pl	2026	2027	2028	2029
Grundbeløb	97.837	97.837	97.837	97.837

Specialundervisningstillæg	528.541	531.093	532.328	534.127
Beregnet budget i alt	626.378	628.930	630.166	631.965

03. juni 2025
Side 8 af 13

Da grundbeløbet i forvejen reguleres med antallet af børn, der modtager specialundervisning, er det kun specialundervisningstillægget, der i et vist omfang skal reguleres med væksten i segregeringsgraden på landsplan.

På baggrund af budget 2025 kan de udgifter til specialundervisning og specialskoler, som er omfattet af budgetmodellen, inddeles på forskellige typer af indsatser (Tabel 2). Tabellen viser de udmeldte budgetter til værtsskolerne fordelt på indsatstyper og afspejler således det forventede udgiftsbehov.

Tabel 2. Udmeldt budget til værtsskoler via tildelingsmodeller fordelt på indsatstype (kr., 2026 priser)

Undervisningstype	Udmeldt budget	Andel
Specialskoler	186.140.936	31%
Specialklasser	285.951.686	47%
Mellemformer (Nest- og Plusklasser)	19.789.814	3%
Støttecenter	110.256.902	18%
I alt	602.139.337	100%

Anmærkning: Det udmeldte budget fra 2025 er fremskrevet til 2026 pris- og lønniveau.

NB: Det fremgår, at det udmeldte budget til værtsskoler og budgetmodellens beløb er nogenlunde i balance. Når der alligevel kan være underskud på specialundervisningsbudgettet, skyldes det, at budgetmodellens enhedsbeløb blev omlagt ved Budget 2019 uden at grundbudgettet af den grund blev hævet.

Parametre i modellerne

Der er forskellige parametre, der kan justeres på i udarbejdelsen af en budgetmodel, der i et vist omfang tager højde for udviklingen på landsplan. De to vigtigste er, hvor stor en del af specialundervisningstillægget, der reguleres med udviklingen på landsplan samt i hvor høj grad, der skal kompenseres for udviklingen.

Det fremgår af tabel 2, hvordan specialundervisningstillægget på baggrund af budget 2025 kan opdeles i fire hovedtyper: Specialskoler, specialklasser, mellemformer og støttecenter. I udarbejdelsen af budgetmodellen kan man således variere, hvilke af disse typer, der reguleres med udviklingen på landsplan. For budgettet til støttecenter gælder, at det vedrører alle børn og ikke kun dem, der modtager specialundervisning. Derfor er det oplagt at

fortsætte med at regulere dette budget ud fra den generelle udvikling i børnetallet fremfor udviklingen i segregeringsgraden på landsplan. I de præsenterede modeller er det derfor kun den del af specialundervisningstillægget, der vedrører specialske, specialklasse og mellemformer, der reguleres med udviklingen på landsplan. Det svarer til ca. 82% af specialundervisningstillægget, når det opdeles på baggrund af tabel 2.

03. juni 2025
Side 9 af 13

Udover de to ovenstående parametre skal segregeringsgraden på landsplan også fastlægges. Udviklingen og opgørelsesmetoden er beskrevet i tidligere afsnit.

Den senest opgjorte vækst i segregeringsgraden på landsplan er fra skoleåret 2022/23 til skoleåret 2023/24, hvor den var 3,9%. Havde vi haft en budgetmodel på specialundervisningsområdet forud for Budget 2026, ville det have været denne vækst, der havde dannet baggrunden for en ekstra regulering ved Budget 2026.

Ved Budget 2027, hvor ændringer kan indarbejdes i budgetmodellen, vil den senest opgjorte udvikling være fra skoleåret 2023/24 til skoleåret 2024/2025.

Model 1.

I den første model kompenseres for 80% af udviklingen i segregeringsgraden på landsplan for specialske, specialklasse og mellemformer. Dette gøres ved at fremskrive den del af specialundervisningstillægget, der vedrører specialske, specialklasse og mellemformer med den senest opgjorte vækst i segregeringsgraden, som jf. forrige afsnit er 3,9 %, ganget med 0,8.

Det vil sige, at 82 % af specialundervisningstillægget fremskrives med 80 % af udviklingen på landsplan udover den demografiske fremskrivning.

I tabel 3 ses, at dette resulterer i, at specialundervisningstillægget stiger med 13,4 mio. kr. i 2026 stigende til 13,5 mio. kr. i 2029.

Tabel 3. 80% af væksten på landsplan kompenseres for specialske, specialklasse og mellemformer

1000 kr., 2026 pl	2026	2027	2028	2029
Specialundervisningstillæg før	528.541	531.093	532.328	534.127
Specialundervisningstillæg efter	541.929	544.546	545.813	547.657
Vækst	13.389	13.453	13.484	13.530

Når det ikke er hele væksten på landsplan, der indarbejdes, skyldes det, at der arbejdes aktivt for at mindske segregeringsgraden i regi af Bredere Børnefællesskaber (investering på 55 mio. kr. årligt fra Budget 2023 samt 210 mio. kr. i Budget 2025), hvorfor der kan være en forventning om, at Aarhus ikke udvikler sig i samme takt som landsplan. Det er skønsmæssigt fastsat,

at det er 80% af væksten på landsplan, der indarbejdes i modellen. Niveauet opdateres i forbindelse med, at Økonomisk Politisk skal revideres i 2031.

03. juni 2025
Side 10 af 13

I model 1 indarbejdes således en kompensation for 80% af væksten på landsplan årligt. I tabel 3 fremgår det første trin af denne regulering. Såfremt væksten i segregeringsgraden på landsplan fortsætter, vil der årligt blive lagt et nyt trin ind i modellen.

Model 2.

Da det forventes, at segregeringsgraden på landsplan vil fortsætte med at stige de kommende år, kan man også vælge at tage højde for alle trin med det samme, så budgettet afspejler den forventede udvikling i alle år. Dette er gjort i model 2. I budgetåret (2026) er der ligesom i model 1 anvendt den senest opgjorte vækst i segregeringsgraden på landsplan, som er 3,9%. I overslagsårene er der anvendt en gennemsnitlig vækst i segregeringsgraden på landsplan over de seneste fire år (2020-2023) som er 5,8%.

Herudover er der indregnet en aftagende kompensation, da der som i model 1 forventes en effekt af Bredere Børnefællesskaber. Effekten forventes at blive større over tid, hvorfor andelen af væksten, der kompenseres for, falder 10 procentpoint årligt. Der er i 2026 indregnet 90% af væksten i segregeringsgraden på landsplan faldende til 60% i 2029. Når andelen er faldet til nul, vil denne del af modellen blive nedlagt, og der vil således ikke længere blive kompenseret for udviklingen på landsplan. Den aftagende profil er skønsmæssigt fastlagt og opdateres i forbindelse med, at Økonomisk Politik skal revideres i 2031.

Denne model resulterer jf. tabel 4 i en samlet vækst på 15,1 mio. kr. i 2026 stigende til 72,3 mio. kr. i 2029. Det skal bemærkes, at det kun er det første års vækst, der kan sammenlignes direkte med model 1, hvor der kun lægges ét trin ind.

Tabel 4. 90% faldende til 60% af væksten på landsplan kompenseres for specialscole, specialklasse og mellemformer

1000 kr. 2026 pl	2026	2027	2028	2029
Specialundervisningstil-læg før	528.541	531.093	532.328	534.127
Vækst 2026	15.062	15.135	15.170	15.221
Vækst 2027		23.377	23.432	23.511
Vækst 2028			24.652	24.735
Vækst 2029				26.023

Aftagende kompensation 2027		-2.597	-2.604	-2.612
Aftagende kompensation 2028			-5.584	-5.602
Aftagende kompensation 2029				-8.959
Vækst i alt	15.062	35.915	55.066	72.316
Specialundervisningstil-læg efter	543.603	567.008	587.395	606.443

03. juni 2025
Side 11 af 13

Konkret vil det kun være væksten i budgetåret, der indarbejdes i budgetmodellen. Den forventede vækst i overslagsårene vil blive afsat på driftsreserven og indarbejdet løbende i de pågældende budgetår på baggrund af den senest opgjorte vækst i segregeringsgraden på landsplan.

Følsomhedsanalyse

For både model 1 og 2 gælder, at væksten i segregeringsgraden på landsplan er afgørende for, hvor store udgifter, der er forbundet med at indføre en budgetmodel, der kompenserer for landsplansudviklingen. I beregningerne ovenfor er der taget udgangspunkt i den senest opgjorte vækst, som er fra skoleåret 2022/23 til skoleåret 2023/24. I tabel 5 ses, at denne vækst er markant lavere end gennemsnittet samt den højeste vækst i perioden. I det følgende præsenteres derfor de forventede udgifter for de tre niveauer for væksten i segregeringsgraden på landsplan, som er vist i tabel 5.

Tabel 5. Vækst i segregeringsgraden på landsplan

Gennemsnitlig vækst i 2020-2023	5,79
Højeste vækst i 2020-2023	7,57
Senest opgjorte vækst 2023	3,88

I tabel 6 ses, at udgiften forbundet med model 1 ville være næsten dobbelt så stor, hvis væksten fra 2022/23 til 2023/24 havde været på niveau med den højeste vækst i de seneste fire år. Gennemsnittet ligger mellem de to niveauer. Hvis udviklingen fortsætter som hidtil, vil udgifterne forbundet med modellen dermed sandsynligvis være højere fremadrettet end det er tilfældet for budget 2026.

Tabel 6. Vækst i budgetmodel Model 1 ved forskellig vækst i segregeringsgrad

1000 kr., 2026 pl	2026	2027	2028	2029
Seneste vækst	13.389	13.453	13.484	13.530

Gennemsnit 20-23	19.983	20.079	20.126	20.194
Højeste vækst	26.144	26.270	26.331	26.420

03. juni 2025
Side 12 af 13

Det samme gør sig gældende for model 2. Model 2 har en aftrappende profil for kompensationen for udviklingen på landsplan gående fra 90% til 60% i budgetperioden. Desuden afsættes samtlige trin i kompensationen i budgetperioden med det samme, hvilket er i modsætning til model 1, hvor det kun er trinnet for 2026, der lægges ind. Med henblik på at gøre følsomhedsanalysen for model 2 så overskuelig som mulig, er det kun det første trin, der indgår i tabel 7. For dette trin er der anvendt et gennemsnit for andelen af væksten, der kompenseres for i de fire år, som er lig med 75%. Det er derfor ikke muligt at genfinde beløbene for den seneste vækst i tabel 7 i den fulde beskrivelse af model 2, som fremgår i tabel 4.

Tabel 7. Vækst i budgetmodel Model 2 ved forskellig vækst i segregeringsgrad

1000 kr., 2026 pl	2026	2027	2028	2029
Seneste vækst	12.552	12.612	12.642	12.684
Gennemsnit 20-23	18.734	18.824	18.868	18.932
Højeste vækst	24.510	24.628	24.686	24.769

I analysen behandles en visiteret plads i Nest- og Plusklasser som en specialklasseplads. I praksis er en visiteret Nest- eller Plusklasseplads dog dyrere end en almindelig specialklasseplads. Det skal bemærkes, at der på sigt kan være gevinster ved Nest- eller Plusklasser som opvejer for, at de er mere omkostningstunge på kort sigt. I hvor høj grad dette er tilfældet er ikke på nuværende tidspunkt kvantificeret. Den initiale merudgift på 30 mio. kr. til Plusklasserne er finansieret via Bredere Børnefællesskaber.

I ovenstående beregninger er merudgiften indregnet som en specialundervisningsudgift. Merudgiften er dog efter det af Børn og Unge oplyste begrundet i mindre optimal klassedannelse og kan derfor bedst ses som en merudgift på normalområdet. Enhedsbeløbene vil derfor i den endelige model blive korrigeret herfor og dermed blive ca. 5% lavere end vist ovenfor fra budget 2027.

03. juni 2025
Side 13 af 13

4. Finansiering

En indførelse af en budgetmodel, der kompenserer for udviklingen på landsplan, vil medføre belastning af det økonomiske råderum ved de politiske budgetforhandlinger, når segregeringsgraden på landsplan stiger. Hvis udviklingen vendes og segregeringsgraden begynder at falde på landsplan, vil modellen reducere specialundervisningsbudgettet og forhøje råderummet ved de politiske forhandlinger.

5. Erfaringer fra andre 6-by kommuner

For at hente inspiration og erfaringer til en budgetmodel for specialundervisning, som tager højde for udviklingen i segregeringsgraden på landsplan, er de øvrige 6-by-kommuner blevet kontaktet. Ingen af de tre kommuner, der har vendt tilbage, anvender en model, hvor udviklingen i segregeringsgraden indgår.

6. Forenklinger

Udover budgetmodellen for specialundervisningsområdet findes der en række andre budgetmodeller på skoleområdet. En del af disse modeller er ikke længere relevante. Med henblik på at undgå unødigt kompleksitet i modellerne foreslås derfor en række forenklinger.

Modellen for almenundervisning er i øjeblikket opdelt i en model for lønudgifter og en model for øvrige driftsudgifter. Da der nu er prisfremskrivning på alle arter, foreslås at samle modellerne i én model, der fremskrives med rammeffremskrivningen for sektor 5.51. I samme model foreslås det også at inkludere budgettet fra heldagskolemodellen, som kun omfatter få børn og har et beregnet budget på 1,6 mio. kr. i 2026.

7. Bilagsoversigt

Bilag 1: Statistisk baggrundsnotat